

Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата учебна програма)	Възможности за междупредметни и връзки
Ядро 1 Социокултурни компетентности	Стандарт 1: Разбира основните ценности на родовия свят, осъзнава общото и устойчивото в моралните ценности на рода, независимо от промените в социалното и битовото устройство на живота. Коментира валидността на тези морални принципи при разглеждане на художествени творби. Очаквани резултати: - осмисля основните опорни точки в структурата на родовия свят и устойчивостта на родовите ценности - проблематизира отношението родови – лични ценности	Учениците трябва да разбират: 1. Устойчивостта и връзката между родовите и наднационалните човешки ценности. 2. Проблематизирането на родовите ценности в съвременния свят. 3. Отношението личност – общност.	Личностни – общности и ценности	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да коментират в различни по жанр произведения връзката между родовите, личностните и наднационалните ценности. 2. Да откриват и коментират в изучаваните произведения проблеми, свързани с отношението личност – общност.	В съпоставка с изученото по история да се откриват връзките между общественото развитие и ценностите.
	Стандарт 4: Осъзнава основните	Учениците трябва: 1. чрез	- престъпление	На учениците трябва да се даде	

	<p>принципи на общочовешката морална система. Доказва валидността им с примери от изучени произведения. Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбира устойчивостта на наднационалните ценности - осъзнава изпитанията на личността в отстояването на моралните ценности 	<p>изучаваните текстове да осмислят основни принципи на общочовешката морална система.</p> <p>2. Да осмислят отговорността на човека пред другите и пред изпитанията, през които преминава при отстояването на устойчивите морални ценности.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - наказани е - любов - омраза - егоизъм - отговорност - личностен избор 	<p>възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да наблюдават и коментират различни прояви на отношение към моралните ценности и да заемат позиция спрямо тях. 2. Да откриват трайните ценности на родовия свят и тяхната съдба в съвременния свят чрез съпоставка на различните им проявления в изучаваните произведения. 	
<p>Ядро 2</p> <p>Литературни компетентности</p>	<p>Стандарт 2:</p> <p>Разбира спецификата на фигурите и тропите на художествената реч и познава значенията на понятия като метафора, метонимия, символ, алегория, хипербола. Открива ги в изучавани текстове и коментира техния смисъл и въздействие във връзка с цялата</p>	<p>Учениците трябва да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осъзнаят ролята на изразните средства за постигане на смисловите внушения на художествената творба. 2. Осмислят връзката между различните структурни елементи на художествения текст с оглед на цялостното му 	<ul style="list-style-type: none"> - изразни средства - смисъл и въздействие - символ - пародия 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да кометират ролята на изразните средства за смисловите внушения на творбата. 2. Да анализират различни структурни елементи на художествена та творба с 	<p>Да съпоставят поетическия език с изразните средства на други видове изкуства.</p>

	<p>творба. Разбира значението на стиховата организация.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбира преносната употреба на езиковите средства - познава функцията на фигурите и тропите - осмисля същността на понятията символ и пародия 	въздействие.		оглед на цялостното ѝ въздействие.	
	<p>Стандарт 4:</p> <p>Разбира комуникативната структура на художествената творба и обяснява връзките между нейните участници.</p> <p>Познава основните принципи в жанровата система на литературата и разбира понятията басня, гатанка, фолклорна песен, разказ, повест, ода, балада, елегия, лирическо стихотворение.</p> <p>Очаквани резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава жанровите характеристики на изучаваните творби - разбира смисъла 	<p>Учениците трябва да коментират комуникативния модел на различни типове словесност и особеностите на тяхната художествена образност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - говорещ и слушащ; - автор – текст – читател - образен свят; - време и пространство. 	- фантастичен разказ	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да разпознават жанровите белези на изучаваните произведения чрез съпоставка на начините, по които в различните жанрове се представят сходни проблемно-тематични ядра, и начините, по които в един жанр се разработват различни тематични кръгове.</p>	<p>В съпоставка с изученото по музика и по изобразително изкуство да осъзнават функционирането на различните художествени жанрове.</p>

	на понятието фантастичен разказ			2. Да коментират художествените текстове с оглед на заложения в тях комуникативен модел. 3. Да коментират особеностите на изображенията свят в самостоятелно четени художествени текстове въз основа на знанията от изучаваните творби.	
	Стандарт 5: Познава основни автори и произведения на българската литература. Обяснява ролята им в историята и културата на българския народ. Очаквани резултати: - познава изображението на българския свят в творби от съвременната българска литература - осъзнава ролята на известни български творци за развитието на	Учениците трябва: 1. Да обогатят представата си за посланията и за художественото своеобразие на съвременната българска литература. 2. Да осмислят проблематизиратето на представите за родовите и за наднационалните ценности в изучаваните текстове. 3. Да осъзнават проявленията на личностни,	- автор – индивидуален стил	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да се запознаят с най-важните моменти от житейската и от творческата биография на изучаваните автори. 2. Да дискутират основни проблеми на българската история и култура. 3. Да коментират	Да съпоставят исторически личности и исторически събития, представени в литературни и в исторически текстове.

	<p>българската култура и литература</p> <p>Светът и човекът в съвременната българска литература</p> <p>„Да се завърнеш в бащината къща” – Д. Дебелянов</p> <p>„Зимни вечери” – Хр. Смирненски</p> <p>„Дамата с рентгеновите очи” – Св. Минков</p> <p>„Потомка” – Е. Багряна</p> <p>„Песен за човека” – Н. Вапцаров</p> <p>„Крадецът на праскови” – Е. Станев</p> <p>„Дервишово семе” – Н. Хайтов</p> <p>„Преди да се родя и след смъртта ми” – И. Петров</p> <p>„В един есенен ден по шосето” – П. Вежинов</p> <p>„Нежната спирала” – Й. Радичков</p>	<p>национални и наднационални ценности в изучаваните литературни текстове.</p> <p>4. Да осмислят и коментират обществената и културната роля на писателя.</p>		<p>ролята на творците и на изучаваните техни произведения за развитието на българската история и култура.</p>	
<p>Ядро 3</p> <p>Социокултурна и литературна компетентност:</p> <p>общуване с художествената творба</p>	<p>Стандарт 2:</p> <p>Разпознава основни видове издания.</p> <p>Притежава формиращи рецептивни очаквания при избора на четива въз основа на следните ориентири:</p> <p>тематика, жанр,</p>	<p>Учениците трябва:</p> <p>1. Да разпознават основните видове издания – избрани съчинения, събрани съчинения, антология, тематична поредица.</p>	<p>- азбучен каталог</p> <p>- събрани съчинения</p> <p>- избрани съчинения</p> <p>- антолог</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <p>1. Да посещават библиотеки и да работят с азбучен каталог.</p> <p>2. Да мотивират читателския</p>	<p>Да прилагат усвоените умения за избор на четива в различни предметни</p>

	<p>име на автора, информационно-оценъчни текстове (булужки по корицата, предговор, послеслов, анотация, рецензии и представяния). Умее да си служи с азбучен библиотечен каталог. Очаквани резултати: - разпознава основни видове издания - мотивира читателския си избор - умее да си служи с азбучен библиотечен каталог</p>	<p>2. Мотивират читателския си избор, като се ориентират по тематика, жанр, име на автор, информационно-оценъчни текстове. 3. Умеят да си служат с азбучен библиотечен каталог.</p>	<p>ия - тематична поредица - рецензия - предговор - послеслов</p>	<p>си избор. 3. Сами да създават информационно-оценъчни текстове.</p>	<p>области – физика и астрономия, биология и здравно образование и т. н.</p>
	<p>Стандарт 5: Разкрива в анализ художествения смисъл на изучавано произведение. Очаквани резултати: умее да си служи с анализ и синтез като логически операции за тълкуване на текст.</p>	<p>Учениците трябва да: 1. Правят анализ на изучаван художествен текст. 2. Осмислят разликата между художествен текст и анализ на художествен текст, като отчитат специфичните им особености.</p>		<p>На учениците трябва а се даде възможност: 1. Да се запознаят с различни аналizations и прочити на изучавани художествени текстове и да дискутират тези прочити. 2. Да правят анализ на художествени текстове с оглед усъвършенств</p>	<p>Да прилагат уменията за анализ и синтез като логически операции и в обучението по всички учебни предмети.</p>

				ане на уменията за самостоятелно тълкуване.	
Ядро 4 Социокултурна и литературна компетентност: създаване на изказвания и писмени текстове	Стандарт 4: Владее структурата на следните учебни жанрове: подробен преразказ, трансформиращ преразказ, сбит преразказ, подборен преразказ, интерпретативно съчинение, есе, съдържащо разсъждения върху естетически и житейски проблеми по зададена тема. Очаквани резултати: придобива знания и развива умения за създаване на съчинение интерпретация върху конкретен литературен текст.	Учениците трябва: 1. Да осмислят същността на съчинението интерпретация върху проблем от конкретен литературен текст: - да разбират понятията тема и проблем; - да познават структурните компоненти твърдение/теза, аргумент, обобщение.	- интерпретация - интерпретативно съчинение	На учениците трябва да се даде възможност: 1. Да пишат съчинение интерпретация върху конкретен литературен текст. 2. Да анализират свои и чужди съчинения интерпретация и. 3. Да редактират текстовете си.	Уменията за разсъждаване са функционални в работата по всички останали учебни предмети.